

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384

Форма № Н - 3.04

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ « КІЦМАНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

(повне найменування вищого навчального закладу)

Циклова комісія ветеринарних та зоотехнічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

_____ Світлана СЛОБОДЯН

“ _____ ” _____ 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТВАРИННИЦТВО, ЗООГІГІЄНА ТА ВЕТЕРИНАРНА
САНІТАРІЯ**

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 21 Ветеринарія
(шифр і назва)

спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»
(шифр і назва спеціальності)

відділення Відділення № 1
(назва відділення)

Кіцмань - 2024рік

Робоча програма з дисципліни «Тваринництво, зоогігієна та ветеринарна санітарія», для здобувачів фахової передвищої освіти 2 курсів за спеціальністю 211 "Ветеринарія".

Розробник: **Макидон В.П.**, викладач ветеринарних та зоотехнічних дисциплін, спеціаліст II кваліфікаційної категорії.

Схвалено методичною радою коледжу
Протокол № _____ від “_____” _____ 2024 року
Завідувач методичного кабінету _____ Микола КОРОЛЬ

Робоча програма затверджена на засіданні
циклової комісії
ветеринарних та зоотехнічних дисциплін
Протокол № 1 від “30” серпня 2024 року

Голова циклової комісії _____ Лілія ДРЕЩАН

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-прфесійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів – 2,6	Галузь знань 21 “Ветеринарна медицина”	Нормативна (за вибором)	
	Напрям підготовки 211 „Ветеринарія”		
Розділів - 1	Спеціальність(професійне спрямування): 211 «Ветеринарія»	Рік підготовки:	
Змістових розділів – 4		2-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 70		4-й	5-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних ____2____ самостійної роботи	Освітньо- прфесійний ступінь: <i>фаховий молодший бакалавр</i>	20 год	
		Практичні, семінарські, Лабораторні	
		20год	
		Самостійна робота	
		30 год	
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: <i>підсумкова</i>	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни “Тваринництво, зоогігієна та ветеринарна санітарія” є:

- формування у майбутніх спеціалістів умінь і компетенцій для забезпечення ефективного виробництва продукції тваринництва високої якості, підвищення рівня продуктивності тварин, умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та сучасних технологій виробництва продукції;
- усвідомлення нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов’язковим дотриманням оптимальних умов утримання, годівлі, використання тварин, технологічних процесів виробництва продукції та всіх санітарно-гігієнічних вимог.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни “Тваринництво, зоогігієна та ветеринарна санітарія” є:

- засвоєння основ організації виробництва продукції тваринництва;
- розкриття спеціальних понять;
- опанування формами організації розведення тварин різних видів, поліпшення їх племінної цінності, підвищення рівня продуктивності, вжиття профілактичних заходів;
- вивчення і впровадження сучасних технологій виробництва продукції з забезпеченням вимог годівлі, утримання та використання тварин.

Як результат вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні **знати**:

- методи розведення сільськогосподарських тварин та основи селекційно-племінної роботи;
- основні види та породи тварин різних напрямів продуктивності;
- техніку бонітування як складову племінної роботи;
- види утримання тварин різних видів;
- особливості годівлі тварин різних видів і статевовікових груп у господарствах різних форм власності і господарювання;
- шляхи підвищення продуктивності тварин;
- вимоги до якості продукції та чинні стандарти на неї;
- технологію вирощування молодняку сільськогосподарських тварин та відтворення стада;
- зоогігієнічні вимоги до повітряного середовища та мікроклімату тваринницьких приміщень, води та водозабезпечення тваринницьких ферм, обладнання приміщень для тварин;
- гігієну кормів і технологію годівлі тварин;
- організацію стійлового і пасовищного утримання;
- санітарну охорону тваринницьких об’єктів від занесення збудників заразних захворювань;
- ветеринарно-санітарні заходи в скотарстві, свинарстві, вівчарстві, конярстві, птахівництві, кролівництві і хутровому звірівництві;

вміти:

- визначати вид, породу тварини, вгодованість, живу масу, вік, масть, тип конституції;
- оцінювати екстер'єр тварин різними методами;
- проводити добір і підбір тварин;
- контролювати якість робіт із виробництва продукції тваринництва;
- нумерувати тварин, правильно і своєчасно оформляти форми первинного та племінного обліку і звітності;
- визначати фізичні показники повітря і вміст шкідливих газів у тваринницьких приміщеннях;
- використовувати різні способи і засоби очищення і знезаражування води;
- забезпечувати оптимальні зоогігієнічні умови утримання, годівлі і використання тварин.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

2 КУРС

1. ОСНОВИ РОЗВЕДЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН

1.1. Вступ. Походження с.-г тварин і вчення про породу

Значення, зміст, теоретичні основи дисципліни, її зв'язок з іншими дисциплінами навчального плану. Сучасний стан тваринництва в Україні. Досягнення науки і кращого виробничого досвіду в збільшенні поголів'я тварин і птиці, підвищення їх продуктивності.

Час, місце приручення і одомашнення тварин. Дикі предки домашніх тварин. Основні зміни у тварин, які відбулися в процесі одомашнення. Поняття про породу. Основні фактори породоутворення. Класифікація порід. Акліматизація порід і принципи породного районування. Поняття про структуру породи.

1.2. Ріст і розвиток тварин

Поняття про ріст і розвиток сільськогосподарських тварин.

Закономірності росту і розвитку тварин. Фактори, які впливають на ріст, розвиток і скороспілість сільськогосподарських тварин.

Затримка росту й розвитку організму, який розвивається (явище ембріоналізму, неотенії, інфантилізму).

Контроль за ростом і розвитком тварин. Абсолютний і відносний приріст. Тривалість життя і господарського використання тварин.

Практичне заняття 1

Ознайомлення з журналом вирощування молодняку. Обчислення абсолютного і відносного приросту молодняку.

1.3. Конституція, екстер'єр, інтер'єр і продуктивність тварин

Поняття про конституцію сільськогосподарських тварин. Типи консти-туції. Роль спадковості і зовнішніх факторів у формуванні конституції. Зв'язок конституції з продуктивністю, скороспілістю і здоров'ям.

Поняття про екстер'єр сільськогосподарських тварин. Вади і недоліки тілобудови тварин, причини їх виникнення і шляхи попередження. Методи оцінювання екстер'єру: окомірний, бальний, вимірювання, обчислення індексів. Поняття про інтер'єр тварин, методи його вивчення.

Кондиції тва

Продуктивність тварин. Основні види продуктивності. Фактори, що впливають на продуктивність тварин. Досвід кращих господарств з підвищення продуктивності і плодючості тварин.

Практичне заняття 2

Огляд і оцінювання екстер'єру тварин, взяття основних промірів, визначення кондицій. Ознайомлення з формами обліку продуктивності тварин на фермі.

1.4. Добір, підбір і методи розведення

Поняття про добір і підбір у тваринництві. Добір тварин за комплексом ознак. Особливості добору плідників. Підбір, принципи підбору. Типи і форми підбору.

Поняття про методи розведення тварин, їх класифікація. Чистопородне розведення, його біологічні особливості і значення в удосконаленні існуючих порід.

Схрещування, його біологічна суть, значення і застосування в практиці тваринництва. Види схрещування, їх характеристика, техніка і умови застосування. Гібридизація в тваринництві. Господарське значення і використання гібридизації.

1.5. Племінна робота та основи селекції с.-г. тварин на стійкість проти захворювань

Поняття про селекційну і племінну роботу. Роль племінної роботи в якісному поліпшенні тварин. Ведення племінної роботи в племінному і користувальному тваринництві. Первинний зоотехнічний і племінний облік. Ідентифікація та реєстрація тварин в Україні.

Поняття про бонітування тварин. Мета, час і техніка його проведення. Заходи щодо результатів бонітування. Племінні записи.

Підприємства з племінної справи: племінні заводи, племінні господарства, племоб'єднання, елевери. Державні племінні книги, виставки і виводки тварин, їх значення. Профілактика поширення летальних і напівлетальних аномалій у сільськогосподарських тварин.

2. СКОТАРСТВО

2.1. Конституція, екстер'єр, інтер'єр, продуктивність, породи великої рогатої худоби

Значення скотарства і сучасні напрями його розвитку. Біологічні особливості і продуктивні якості великої рогатої худоби. Екстер'єр і конституція великої рогатої худоби в зв'язку з напрямом продуктивності. Молочна і м'ясна продуктивність великої рогатої худоби та фактори, які впливають на них.

Практичні заняття 3, 4

Заповнення форм обліку продуктивності та обчислення середньодобового і середнього надою молока на фуражну корову.

Визначення залікової маси молока, яке здають на молочні заводи.

Визначення залікової маси худоби, яку здають на м'ясокомбінат (переробне підприємство).

2.2. Техніка розведення великої рогатої худоби, вирощування молодняку і племінна робота

Статева і господарська зрілість, вік телиць за першого осіменіння. Способи штучного осіменіння. Використання бугаїв-плідників. Зоотехнічні заходи щодо боротьби з неплідністю.

Підготовка корів до розтелу і його проведення. Вимоги до родильного відділення і профілакторію.

Організація вирощування племінного молодняку в молочному скотарстві.

Потреба молодняку в поживних речовинах. Особливості вирощування молодняку за ручного випоювання і під коровами-годувальницями. Використання замінників незбираного молока. Способи вирощування молодняку в господарствах різних форм власності і господарювання.

Завдання, форми й методи племінної роботи у товарних і племінних господарствах, на племінних заводах і племфермах господарств.

Методи розведення молочної худоби, які застосовують у товарних і племінних господарствах. Чистопородне розведення. Розведення за лініями і родинами. Види схрещування у скотарстві.

Бонітування великої рогатої худоби.

Практичне заняття 5

Реєстрація осіменінь корів і телиць, запуску, розтелу, новонароджених телят і присвоєння їм кличок.

2.3. Годівля, відгодівля та утримання худоби

Корми і підготовка їх до згодовування. Кормові норми і раціони для молочної худоби. Запуск корів. Особливості годівлі сухостійних корів і нетелей.

Годівля дійних корів. Роздій корів. Годівля і утримання бугаїв-плідників. Способи утримання великої рогатої худоби.

Пасовищне утримання худоби. Значення загінної системи випасання в боротьбі з гельмінтами.

Відгодівля, її роль у збільшенні виробництва високоякісного м'яса. Види відгодівлі. Організація і техніка відгодівлі.

Практичне заняття 6

Складання раціонів для дорослої худоби і молодняку. Аналіз складених раціонів.

3. СВИНАРСТВО І ВІВЧАРСТВО

3.1. Напрями продуктивності та основні породи свиней

Значення свинарства і завдання щодо його розвитку. Біологічні особливості свиней. Напрями продуктивності в свинарстві.

Конституція, екстер'єр та інтер'єр свиней, їх зв'язок з продуктивністю. Породи свиней різного напрямку продуктивності: велика біла, ландрас, миргородська, українська степова біла, українська степова ряба, дюрок, полтавська м'ясна, українська м'ясна.

Типи свинарських господарств. Виробництво свинини на промисловій основі.

Практичне заняття 7

Вивчення порід свиней на живих об'єктах, за фотографіями, діафільмами, навчальними відеофільмами, кінофільмами.

3.2. Техніка розведення свиней і племінна робота

Статева і господарська зрілість свиней. Підготовка кнурів і маток до парування, вік і жива маса під час першого парування. Види і техніка парування свиней. Режим використання кнурів. Підготовка маток до опоросу і його проведення. Типи опоросів. Племінна робота. Методи розведення. Бонітування свиней. Мічення свиней. Зоотехнічний і племінний облік у свинарстві. Добір свиней за походженням. Оцінювання кнурів і маток за якістю нащадків методом контрольної відгодівлі і контрольного вирощування.

3.3. Значення вівчарства і козівництва.

Біологічні особливості і види продуктивності овець та кіз. Породи овець та кіз. Значення вівчарства і козівництва, стан і перспективи розвитку галузей. Біологічні особливості овець та кіз. Конституція і екстер'єр. Зоологічна і виробнича класифікація овець та кіз.

Основні види продукції вівчарства та козівництва. Типи волокон, види і властивості вовни. Організація, строки і техніка стриження овець та кіз.

Класифікація вовни. Класифікація овчин. Смушки. Методи збереження овчин і смушок, шляхи підвищення їх якості. М'ясна і молочна продуктивність. Шляхи збільшення виробництва баранини, козлятини і молока овець та кіз.

Породи овець та кіз різного напрямку продуктивності.

Лабораторне заняття 1

Вивчення видів вовни. Визначення виходу митої вовни.

3.4. Техніка розведення овець та кіз

Статева і господарська зрілість овець та кіз. Строки парування, їх ефективність. Підготовка плідників і маток до парування. Види парувань.

Підготовка маток до ягніння і його проведення. Кошарно-базовий і сакманний методи вирощування ягнят. Формування і обслуговування сакманів. Строки і техніка відлучення ягнят. Формування отар.

4. КОНЯРСТВО, ПТАХІВНИЦТВО ТА ІНШІ ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА

4.1. Значення конярства. Екстер'єр і породи коней

Значення, стан і перспективи розвитку галузі. Біологічні особливості та продуктивні якості коней. Конституція і екстер'єр коней різного напрямку. Недоліки та основні вади тілобудови. Масті і відмітини. Визначення віку по зубах. Вимірювання і зважування коней. Породи коней.

Практичне заняття 8

Вивчення порід коней на живих об'єктах, за альбомами, фотографіями, діафільмами, навчальними відеофільмами, кінофільмами. Визначення масті і віку коней.

4.2. Техніка розведення коней, вирощування молодняка і племінна робота

Статева і господарська зрілість коней. Підготовка жеребців і кобил до парування. Строки, способи і техніка парування коней. Навантаження на плідників. Штучне осіменіння в конярстві. Підготовка кобил до вижереблення і його проведення. Вирощування лошат-сисунів і відлучених лошат. Організація племінної роботи в конярстві. Методи розведення. Добір і підбір.

4.3. Утримання і використання коней

Утримання коней та догляд за ними. Робочі якості коней. Фактори, що на них впливають. Упряж і запрягання коней. Основні вимоги до правильного запрягання коней у вози. Особливості використання на роботах жеребних кобил і підсисних конематок.

Спортивне конярство.

4.4. Значення птахівництва. Біологічні особливості і продуктивні якості с.-г. птиці. Породи, лінії і кроси сільськогосподарської птиці

Значення птахівництва, сучасний стан і перспективи розвитку галузі. Види сільськогосподарської птиці. Біологічні особливості і продуктивні якості сільськогосподарської птиці. Екстер'єр і конституція птиці різних видів і напрямів продуктивності. Визначення статі та віку птиці. Зв'язок між екстер'єром і продуктивністю птиці.

Яйцева та м'ясна продуктивність птиці. Фактори, що на них впливають. Держстандарт на яйця і м'ясо птиці.

Відтворювальні якості птиці. Заплідненість і виводимість яєць, збереження молодняку. Фактори, що впливають на відтворювальні якості птиці.

4.5. Інкубація яєць і вирощування молодняку

Будова і утворення яйця птиці. Інкубаційні якості яєць. Типи та будова інкубаторів. Режим інкубації курячих яєць. Особливості інкубації яєць інших видів птиці. Біологічний контроль у процесі інкубації. Технологічний процес в цеху інкубації.

Вирощування ремонтного молодняку. Режим зовнішніх факторів під час вирощування молодняку. Способи вирощування: клітковий, підлоговий, комбінований. Годівля молодняку і контроль під час вирощування.

Практичне заняття 9

Оцінювання інкубаційних якостей яєць. Розрахунок інкубаційних показників: заплідненість і виводимість яєць, відсоток виходу молодняку.

4.6. Технологія виробництва яєць і м'яса птиці

Схема технологічного процесу виробництва яєць. Умови, що забезпечують цілорічне рівномірне виробництво яєць.

Схема технологічного процесу виробництва м'яса бройлерів. Відловлювання і транспортування бройлерів. Особливості виробництва м'яса птиці інших видів. Забій і переробка птиці.

Спеціалізація і кооперація підприємств у яйцевому і м'ясному виробництві. Технологічний процес виробництва яєць і м'яса птиці.

4.7. Хутрові звірі і основи кролівництва

Значення звірівництва і кролівництва. Стан і перспективи розвитку галузей. Основні види хутрових звірів. Продукція звірівництва.

Біологічні особливості кролів. Класифікація порід кролів. Техніка розведення кролів. Статева і господарська зрілість, вік першого парування. Тривалість вагітності і лактації. Окріл. Догляд за лактуючими самками і кроленятами. Відлучення і вирощування кроленят.

Годівля та утримання кролів і хутрових звірів.

4.8. Основи бджільництва

Значення бджільництва. Стан і перспективи розвитку галузі. Біологія бджолиної сім'ї. Породи бджіл.

Кормова база бджільництва – основний фактор, що визначає успіх розвитку цієї галузі. Годівля, утримання і розведення бджіл. Профілактичні і санітарні заходи на пасіці. Хвороби бджіл. Досвід роботи кращих бджільничих господарств.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ	Тема		Обсяг годин для окремих видів навчальних занять і самостійної роботи					
№ назва	№	назва	лекції	лабора торні	практи чні	семін арськ і	самості йна робота	разом
1 2	3	4	5	6	7	8	9	10
2 Курс								
1. ОСНОВИ РОЗВЕДЕННЯ С.-Г. ТВАРИН	1.1.	Вступ. Походження сільськогосподарських тварин і вчення про породу	1	0	0	0	3	4
	1.2.	Ріст і розвиток тварин	1	0	2	0	3	6
	1.3.	Конституція, екстер'єр, інтер'єр і продуктивність тварин	2	0	2	0	2	6
	1.4.	Добір, підбір і методи розведення	1	0	0	0	2	3
	1.5.	Племінна робота та основи селекції с.-г. тварин на стійкість проти захворювань	1	0	0	0	3	4
2. СКОТАРСТВО	2.1.	Конституція, екстер'єр, інтер'єр, продуктивність, породи великої рогатої худоби	1	0	2	0	2	5
	2.2.	Техніка розведення великої рогатої худоби, вирощування молодняку і племінна робота	1	0	2	0	1	4
	2.3.	Годівля, відгодівля та утримання худоби	0	0	2	0	2	4

3. СВИНАРСТВО І ВІВЧАРСТВО	3.1.	Напрями продуктивності та основні породи свиней	2	0	2	0	1	5
	3.2.	Техніка розведення свиней і племінна робота	0	0	0	0	2	2
	3.3.	Значення вівчарства і козівництва.	1	2	0	0	1	4
	3.4.	Техніка розведення овець та кіз	1	0	0	0	1	2
4. КОНЯРСТВО, ПТАХІВНИЦТВО ТА ІНШІ ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА	4.1.	Значення, стан і перспективи розвитку галузі. Біологічні особливості та продуктивні якості коней. Конституція і екстер'єр коней різного напрямку.	1	0	2	0	1	4
	4.2.	Утримання і використання коней	1	0	0	0	1	2
	4.3.	Значення птахівництва. Біологічні особливості і продуктивні якості с.-г. птиці. Породи, лінії і кроси сільськогосподарської птиці	2	0	0	0	2	4
	4.4.	Інкубація яєць і вирощування молодняку	1	0	0	0	2	3
	4.5.	Технологія виробництва яєць і м'яса птиці	1	0	0	0	2	3
	4.6.	Хутрові звірі і основи кролівництва	0	0	2	0	2	4
	4.7.	Основи бджільництва	2	0	0	0	2	4
Всього за II курс			20	2	18	0	40	70

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	2 КУРС	
1.	Тема. Вступ. Походження сільськогосподарських тварин і вчення про породу. Ріст і розвиток тварин 1. Значення, зміст, теоретичні основи дисципліни, її зв'язок з іншими дисциплінами навчального плану. Сучасний стан тваринництва в Україні. Досягнення науки і кращого виробничого досвіду в збільшенні поголів'я тварин і птиці, підвищення їх продуктивності. 2. Час, місце приручення і одомашнення тварин. Дикі предки домашніх тварин. Основні зміни у тварин, які відбулися в процесі одомашнення. Поняття про породу. Основні фактори породоутворення. Класифікація порід. Акліматизація порід і принципи породного районування. Поняття про структуру породи. 3. Поняття про ріст і розвиток сільськогосподарських тварин. Закономірності росту і розвитку тварин. Фактори, які впливають на ріст, розвиток і скороспілість сільськогосподарських тварин. 4. Затримка росту й розвитку організму, який розвивається (явище ембріоналізму, неотенії, інфантилізму). 5. Контроль за ростом і розвитком тварин. Абсолютний і відносний приріст. Тривалість життя і господарського використання тварин	2
2.	Тема. Конституція, екстер'єр, інтер'єр і продуктивність тварин. 1. Поняття про конституцію сільськогосподарських тварин. Типи конституції. Роль спадковості і зовнішніх факторів у формуванні конституції. Зв'язок конституції з продуктивністю, скороспілістю і здоров'ям. 2. Поняття про екстер'єр с.-г тварин. Вади і недоліки тілобудови тварин, причини їх виникнення і шляхи попередження. Методи оцінювання екстер'єру: окомірний, бальний, вимірювання, обчислення індексів. Поняття про інтер'єр тварин, методи його вивчення. 3. Кондиції тварин. 4. Продуктивність тварин. Основні види продуктивності та, що впливають на продуктивність тварин. Досвід кращих господарств з підвищення продуктивності і плодючості тварин. 5. Добір, підбір і методи розведення 6. Племінна робота та основи селекції с.-г.тварин на стійкість проти захворювань	2

3	Тема. Конституція, екстер'єр, інтер'єр, продуктивність, породи великої рогатої худоби 1.Значення скотарства і сучасні напрями його розвитку. Біологічні особливості і продуктивні якості великої рогатої худоби. Екстер'єр і конституція великої рогатої худоби в зв'язку з напрямом продуктивності. 3. Молочна і м'ясна продуктивність великої рогатої худоби та фактори, які впливають на них. 4. Статева і господарська зрілість, вік телиць за першого осіменіння. Способи штучного осіменіння. 5. Завдання, форми й методи племінної роботи у товарних і племінних господарствах, на племінних заводах і племфермах господарств. 6. Методи розведення молочної худоби, які застосовують у товарних і племінних господарствах. Чистопородне розведення. Розведення за лініями і родинами. Види схрещування у скотарстві. 7.Бонітування великої рогатої худоби.	2
4.	Тема. Напрями продуктивності та основні породи свиней 1.Значення свинарства і завдання щодо його розвитку. Біологічні особливості свиней. Напрями продуктивності в свинарстві. 2.Конституція, екстер'єр та інтер'єр свиней, їх зв'язок з продуктивністю. Породи свиней різного напрямку продуктивності: велика біла, ландрас, миргородська, українська степова біла, українська степова ряба, дюррок, полтавська м'ясна, українська м'ясна. 3.Типи свинарських господарств. Виробництво свинини на промисловій основі.	2
5.	Тема. Значення вівчарства і козівництва. Біологічні особливості і види продуктивності овець та кіз. Породи овець та кіз. 1.Значення вівчарства і козівництва, стан і перспективи розвитку галузей. Біологічні особливості овець та кіз. Конституція і екстер'єр. Зоологічна і виробнича класифікація овець та кіз. 2.Основні види продукції вівчарства та козівництва. Типи волокон, види і властивості вовни. Організація, строки і техніка стриження овець та кіз. 3.Класифікація вовни. Класифікація овчин. Смушки. Методи збереження овчин і смушок, шляхи підвищення їх якості. М'ясна і молочна продуктивність. Шляхи збільшення виробництва баранини, козлятини і молока овець та кіз.	2

	4.Породи овець та кіз різного напрямку продуктивності. 5. Статева і господарська зрілість овець та кіз. Строки парування, їх ефективність. Підготовка плідників і маток до парування. Види парунь. 6.Підготовка маток до ягніння і його проведення. Кошарно-базовий і сакманний методи вирощування ягнят. Формування і обслуговування сакманів. Строки і техніка відлучення ягнят. Формування отар.	
6	Тема. Значення конярства. Екстер'єр і породи коней 1. Значення, стан і перспективи розвитку галузі. Біологічні особливості та продуктивні якості коней. 2.Конституція і екстер'єр коней різного напрямку. Недоліки та основні вади тілобудови. 3.Масті і відмітини. 4.Визначення віку по зубах. Вимірювання і зважування коней. 5.Породи коней.	2
7	Тема. Техніка розведення коней, вирощування молодняку і племінна робота. 1. Статева і господарська зрілість коней. Підготовка жеребців і кобил до парування. Строки, способи і техніка парування коней. Навантаження на плідників. 2.Штучне осіменіння в конярстві. Підготовка кобил до вижереблення і його проведення. 3.Вирощування лошат-сисунів і відлучених лошат. 4. Організація племінної роботи в конярстві. Методи розведення. Добір і підбір. 5.Утримання коней та догляд за ними. Робочі якості коней. 6.Фактори, що на них впливають. Упряж і запрягання коней. 7.Основні вимоги до правильного запрягання коней у вози. 8.Особливості використання на роботах жеребних кобил і підсисних конематок. 9.Спортивне конярство.	2
8.	Тема. Значення птахівництва. Біологічні особливості і продуктивні якості сільськогосподарської птиці. 1.Інкубація яєць і вирощування молодняку. 2.Будова і утворення яйця птиці. Інкубаційні якості яєць. Типи та будова інкубаторів. Режим інкубації курячих яєць. Особливості інкубації яєць інших видів птиці. Біологічний контроль у процесі інкубації. Технологічний процес в цеху інкубації. 3.Вирощування ремонтного молодняку. Режим зовнішніх факторів під час вирощування молодняку. Способи вирощування: клітковий, підлоговий, комбінований. Годівля молодняку і контроль під час вирощування. 4. Схема технологічного процесу виробництва яєць. Умови, що забезпечують цілорічне рівномірне виробництво яєць.	2

	5. Схема технологічного процесу виробництва м'яса бройлерів. 6. Відловлювання і транспортування бройлерів. Особливості виробництва м'яса птиці інших видів. Забій і переробка птиці. 7. Спеціалізація і кооперація підприємств у яйцевому і м'ясному виробництві. 8. Технологічний процес виробництва яєць і м'яса птиці.	
9	Тема. Хутрові звірі і основи кролівництва 1. Значення звірівництва і кролівництва. Стан і перспективи розвитку галузей. Основні види хутрових звірів. Продукція звірівництва. 2. Біологічні особливості кролів. Класифікація порід кролів. 3. Техніка розведення кролів. Статева і господарська зрілість, вік першого парування. Тривалість вагітності і лактації. Окріл. 4. Догляд за лактуючими самками і кроленятами. Відлучення і вирощування кроленят. 5. Годівля та утримання кролів і хутрових звірів.	
10	Тема. Основи бджільництва 1. Значення бджільництва. Стан і перспективи розвитку галузі. Біологія бджолиної сім'ї. Породи бджіл. 2. Кормова база бджільництва – основний фактор, що визначає успіх розвитку цієї галузі. 3. Годівля, утримання і розведення бджіл. Профілактичні і санітарні заходи на пасіці. Хвороби бджіл.	2
Всього по II курсі		20

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ, ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
II курс		
1.	Ознайомлення з журналом вирощування молодняку. Обчислення абсолютного і відносного приросту молодняку.	2
2.	Огляд і оцінювання екстер'єру тварин, взяття основних промірів, визначення кондицій. Ознайомлення з формами обліку продуктивності тварин на фермі.	2
3-4	Заповнення форм обліку продуктивності та обчислення середньодобового і середнього надою молока на фуражну корову. Визначення залікової маси молока, яке здають на молочні заводи. Вивчення порід ВРХ	4
5	Реєстрація осіменінь корів і телиць, запуску, розтелу, новонароджених телят і присвоєння їм кличок.	2
6	Складання раціонів для дорослої худоби і молодняку. Аналіз складених раціонів.	2

7	Вивчення порід свиней на живих об'єктах, за фотографіями, діафільмами, навчальними відеофільмами, кінофільмами.	2
8	Вивчення видів вовни. Визначення виходу митої вовни.	2
9	Вивчення порід коней на живих об'єктах, за альбомами, фотографіями, діафільмами, навчальними відеофільмами, кінофільмами. Визначення масті і віку коней.	2
10	Техніка розведення кролів. Статева і господарська зрілість, вік першого парування. Тривалість вагітності і лактації. Окріл. Догляд за лактуючими самками і кролятами. Відлучення і вирощування кролят.	2
	Всього по II курсі	20

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	II курс	
1	Вступ. Походження сільськогосподарських тварин і вчення про породу	1
2	Ріст і розвиток тварин	1
3	Конституція, екстер'єр, інтер'єр і продуктивність тварин	1
4	Добір, підбір і методи розведення	1
5	Племінна робота та основи селекції сільськогосподарських тварин на стійкість проти захворювань	1
6	Конституція, екстер'єр, інтер'єр, продуктивність, породи великої рогатої худоби	1
7	Техніка розведення великої рогатої худоби, вирощування молодняку і племінна робота	1
8	Годівля, відгодівля та утримання худоби	1
9	Напрями продуктивності та основні породи свиней	2
10	Техніка розведення свиней і племінна робота	2
11	Значення вівчарства і козівництва. Біологічні особливості і види продуктивності овець та кіз. Породи овець та кіз.	2
12	Значення конярства. Екстер'єр і породи коней	2
13	Техніка розведення коней, вирощування молодняку і племінна робота	2
14	Утримання і використання коней	2
15	Значення птахівництва. Біологічні особливості і продуктивні якості с.-г. птиці. Породи, лінії і кроси с.-г. птиці.	2
16	Інкубація яєць і вирощування молодняку	2
17	Технологія виробництва яєць і м'яса птиці	2
18	Хутрові звірі і основи кролівництва	2

19	Основи бджільництва	2
	Разом за II курс	30

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Написання рефератів; складання кросвордів, тестів; створення презентацій.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час викладання лекційного матеріалу: лекція, повідомлення та засвоєння нових знань, розповідь, бесіда, проблемний виклад; зображення схем на дошці і на плакатах; демонстрація наявних макетів і моделей; демонстрація відео фрагментів, мультимедійний супровід лекційного матеріалу.

Під час проведення практичних занять: практична робота здобувачів освіти, вправи, імітаційно - ігровий метод, експеримент, дослідна робота, конструювання.

Під час проведення лабораторних занять: експериментальна лабораторна робота за методичними вказівками з використанням лабораторних установок, ознайомлення з конструкцією діючих лабораторних установок; проведення експерименту, обробка і аналіз отриманих результатів з використанням розрахункових комп'ютерних програм та графічної інтерпретації отриманих результатів.

Під час лекційного курсу застосовується роздатковий матеріал, ілюстраційні матеріали, схеми, презентації.

На практичних заняттях:

- методичні вказівки для виконання практичних робіт;
- використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті;
- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань.

На лекції – розповідь, бесіда, демонстрування.

На практичних заняттях – пояснення, робота біля дошки, розв'язування задач, робота з індивідуальними завданнями, робота з нормативними довідниками, демонстрування.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Лекція: тестування, вибіркве усне опитування перед початком занять, фронтальне опитування за картками (5-10 хв.), фронтальна перевірка домашнього завдання, письмове опитування (розв'язування індивідуальних завдань), письмова контрольна робота.

Практичне заняття: письмове опитування, комбіноване опитування, усне опитування, тестування, взаємоконтроль, співбесіда.

Лабораторне заняття: письмове опитування, комбіноване опитування, усне опитування, взаємоконтроль.

Самостійна робота: перевірка конспектів лекцій (тези), перевірка рефератів за запропонованими викладачем питаннями нового матеріалу, індивідуальна співбесіда, проведення навчальних конкурсів, олімпіад на краще знання навчальної дисципліни, кращого із спеціальності.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в письмовій та усній формі. Контрольні завдання за темами містять теоретичні питання, тестові завдання та практичні завдання.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів; усних відповідей, тестування;
- з практичних занять – за допомогою перевірки виконаних завдань;
- за індивідуальним завданням – за допомогою перевірки завдання чи захисту письмової роботи.

Підсумковий контроль знань відбувається у вигляді комплексної контрольної роботи (ККР).

Поточний контроль здійснюється у формі оцінювання виступів, рефератів. Проводиться опитування у формі самостійної роботи, тестових завдань. Підсумкова форма контролю – залі

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- при викладенні нового матеріалу – лекції, презентації, аудіо/відео- матеріали;
- для контролю знань, вмінь здобувачів освіти – тести та практичні завдання з дисципліни;
- для індивідуальної роботи – робочі зошити для практичних занять, рекомендації щодо вивчення питань самостійної здобувачів освіти;
- Навчальна типова програма дисципліни;
- Робоча навчальна програма дисципліни (схвалена методичною радою коледжу);
- Програми навчальної практик;
- Плани занять(розглянуті та схвалені на засіданнях ЦК);
- Навчально-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо;
- Повні конспекти лекцій з дисципліни (розглянуті та схвалені на засіданнях ЦК);
- Комплекс контрольних робіт (ККР) для визначення залишкових знань, з дисципліни, завдань для обов'язкових контрольних робіт;
- Інструктивно-методичні матеріали до практичних і лабораторних занять;
- Завдання на курсові та дипломні проекти;
- Тести, контрольні завдання до практичних і лабораторних занять, завдання для диференційованих заліків (розглянуті та схвалені на засіданнях ЦК);

- Питання до екзаменаційних білетів, екзаменаційні білети (розглянуті та схвалені на засіданнях ЦК);
- Методичні рекомендації, розробки викладача;
- Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- Інші матеріали.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.

БАЗОВА:

1. Про племінне тваринництво : Закон України від 15 грудня 1993 року.
2. Бала В.І., Донченко Т.А., Безпалий І.Ф., Карченков А.А. Технологія виробництва продукції кролівництва і звірівництва : підручник. – Вінниця : Нова книга, 2009. – 272 с.
3. Бортничук В.А., Безсмертний В.М., Мазуренко В.П., Карташов І.І. Зоогігієна з основами ветеринарії : підручник. – К. : Вища школа, 1994. – 412 с.
4. Мазуренко В.П., Віннічук Д.Т. Тваринництво, зоогігієна і ветеринарна санітарія : підручник. – К. : Вища шк., 1995. – 365 с.
5. Гопка Б.М., Хоменко М.П., Павленко П.М. Конярство : підручник. – К. : Вища освіта, 2004. – 320 с.
6. Дерев'янка О.П., Шмельов І.І. Стандартизація продукції тваринництва : навч. посіб. – 2007. – 164 с.
7. Басовський М.З. та ін. Розведення сільськогосподарських тварин : підручник. – Біла Церква, 2001. – 400 с.
8. Основи ветеринарії та зоогігієни : навч. посіб. /А.В. Бойко. – К. : Вища шк., 2007. – 316 с.
9. Вилль А.В., Дмитриев Н.Г., Жигачев А.И. и др. Разведение сельскохозяйственных животных с основами частной зоотехнии и промышленного животноводства : учебн. – Агропромиздат. Ленинградское отделение, 1989. – 511 с.
10. Мельник Ю.Ф., Коваленко В.П., Угнівенко А.М., Найдено К.А., Пелих В.Г., Гопка Б.М., Нежлукченко Т.І., Рудик І.А., Сахацький М.І., Трофименко О.Л., Цицюрський Л.М., Шеремета В.І. Селекція сільськогосподарських тварин : підручник. – К. : Унтас, 2008. – 445 с.
11. Технологія виробництва продукції бджільництва : підручник / Разанов С.Ф., Безпалий І.Ф., Бала В.І., Донченко Т.А. – К. : Аграрна освіта, 2010. – 277 с.
12. Бусенко О.Т., Могильний О.Й., Столюк В.Д. та ін. Технологія виробництва продукції тваринництва : підручник. – К. : Вища освіта, 2005. – 496 с.
13. Хилевич В.С. Основи стандартизації в сільському господарстві : підручник. – К. : Вища шк., 1989. – 247 с.
- 15.Вертіїчук А.І. «Основи тваринництва і ветеринарної медицини»- К.: Урожай, 2004- с.221-229
16. Алікаєв В.А. «Зоогігієна» -К.: Вища школа, 1985- с.6-33

17. Демчук М.В. «Гігієна тварин»- К.: Урожай, 1996- с.15-28

14. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://zakon5.rada.gov.ua/>
2. <http://www.consumer.gov.ua/>
3. (<http://www.who.int>) Сайт ВООЗ
4. (<http://www.oie.int/en/animal-health-in-the-world/oie-listed-diseases-2011>)
Сайт МЕБ.
5. Журнал Ветеринарна медицина України.

